

УДК 343.01:351.74:341

DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2026-52-2-190-200>

РОЛЬ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Красій М.О.

THE ROLE OF THE MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE IN THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF THE FOREIGN CRIMINAL AND LEGAL POLICY OF THE STATE

Krasii M.O.

Статтю присвячено комплексному теоретико-правовому аналізу ролі Міністерства юстиції України у формуванні та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики держави в умовах євроінтеграційних процесів і збройної агресії проти України. Визначено, що зовнішня кримінально-правова політика є складовою загальної правової політики держави та спрямована на забезпечення міжнародного правопорядку, боротьбу з транснаціональною злочинністю, виконання міжнародних зобов'язань України у сфері кримінального права та кримінального процесу.

Обґрунтовано, що Міністерство юстиції України виступає ключовим суб'єктом зазначеної політики, виконуючи нормотворчі, координаційні та імплементаційні функції. На підставі аналізу законодавства та підзаконних нормативно-правових актів розкрито повноваження Міністерства юстиції України у сфері міжнародного правового співробітництва у кримінальних провадженнях.

Доведено, що діяльність Міністерства юстиції України у сфері зовнішньої кримінально-правової політики має системний і багаторівневий характер та охоплює як концептуальний рівень (адаптація законодавства до міжнародних стандартів, участь у формуванні міжнародних кримінально-правових механізмів), так і практичний рівень їх реалізації. Проаналізовано окремі приклади інституційної та нормотворчої діяльності Міністерства юстиції України, зокрема функціонування Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, укладення міжнародних меморандумів у сфері кримінальної юстиції, а також участь у формуванні механізмів міжнародної відповідальності та відшкодування шкоди, завданої збройною агресією.

Особливу увагу приділено проблемним аспектам реалізації зовнішньої кримінально-правової політики України, серед яких виокремлено затримки у процедурах міжнародної правової допомоги та екстрадиції, недостатній рівень цифровізації та міжвідомчої координації, а також складнощі імплементації стандартів Європейського Союзу у сфері арешту та конфіскації активів.

Зроблено висновок, що підвищення інституційної спроможності Міністерства юстиції України у сфері міжнародного кримінально-правового співробітництва є важливою передумовою забезпечення євроінтеграційних прагнень України, зміцнення довіри міжнародних партнерів та формування ефективної системи міжнародної кримінальної відповідальності.

Ключові слова: зовнішня кримінально-правова політика, Міністерство юстиції України, міжнародне співробітництво, міжнародні зобов'язання, екстрадиція, євроінтеграція, транснаціональна злочинність, збройна агресія.

Постановка проблеми. Зовнішня кримінально-правова політика України – це система стратегічних дій і рішень держави, спрямована на забезпечення правопорядку та боротьбу зі злочинністю на міжнародному рівні шляхом співпраці з іншими державами й міжнародними організаціями. Вона базується на міжнародних нормативних актах і договорах, ратифікованих у встановленому порядку, і здійснюється в межах конституційних повноважень органів державної влади. Метою цієї політики є гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами, ефективно реагування на транснаціональні злочинні загрози та зміцнення позицій України в глобальному правовому просторі [1, с. 87].

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» Міністерство юстиції України є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у визначених Кабінетом Міністрів України сферах [2], зокрема у сфері правової політики та міжнародно-правового співробітництва у кримінальних справах. Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 7 цього Закону одним із основних завдань міністерства є забезпечення нормативно-правового регулювання [2].

Водночас, попри ключову роль Міністерства юстиції України у розробленні пропозицій щодо адаптації кримінального та кримінально-процесуального законодавства до міжнародних стандартів, підготовці проектів міжнародних договорів, нормативному забезпеченні міжнародної правової допомоги у кримінальних справах та формуванні інструментів боротьби з транснаціональною злочинністю, у науковій доктрині відсутній комплексний аналіз його місця й функцій саме як суб'єкта формування

та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики держави. Це зумовлює необхідність теоретичного осмислення ролі Міністерства юстиції України в означеній сфері з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів і міжнародних кримінально-правових викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою дослідження стали роботи вітчизняних вчених, які присвятили свої праці вивченню правової політики держави, міжнародного співробітництва у кримінальній сфері, ролі центральних органів виконавчої влади в імплементації міжнародних зобов'язань, а також реформуванню системи юстиції в умовах євроінтеграції та збройної агресії, а саме: О. Агапової, Д. Бугая, О. Гусаревої, Т. Коломоець, О. Хроновського, О. Чернецької та ін.

Мета статті полягає у комплексному теоретико-правовому аналізі ролі Міністерства юстиції України як суб'єкта формування та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики держави, визначенні його функціонального призначення, повноважень і напрямів діяльності у сфері міжнародного кримінально-правового співробітництва.

Виклад основного матеріалу. Поряд із Верховною Радою України, яка виступає законодавчим органом, визначальну роль у формуванні та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики відіграє Міністерство юстиції України – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної правової політики, а також політики у сфері адаптації законодавства України до права Європейського Союзу [3]. Згідно з чинним Положенням про Міністерство юстиції

України [3], основним завданням, що безпосередньо стосується зовнішньої складової кримінально-правової політики України, є здійснення міжнародно-правового співробітництва, забезпечення дотримання і виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з правових питань.

Відповідно до покладеного на нього завдання Міністерство юстиції України: готує пропозиції щодо укладення міжнародних договорів України з питань правового співробітництва у кримінальних справах (п. 83); проводить правову експертизу проектів міжнародних договорів України, готує висновки щодо здійснення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності такими договорами, а також юридичні висновки, інші матеріали, необхідні для набрання чинності міжнародними кредитними (гарантійними) договорами України (п. 84); укладає угоди про правове співробітництво з відповідними органами іноземних держав і міжнародними організаціями, організовує у межах повноважень, передбачених законом, взаємодію з ними (п. 85); забезпечує правове співробітництво судів та інших органів державної влади у цивільних і кримінальних справах із компетентними органами іноземних держав на підставі законів та міжнародних договорів України, вирішує питання про видачу правопорушників (екстрадицію) і про передачу засуджених осіб, виконує інші функції, визначені законами і міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (п. 88); організовує виконання і надає методичну допомогу судам та іншим органам державної влади під час виконання міжнародних договорів України з питань, що належать до компетенції Мін'юсту (п. 89); у випадках, передбачених міжнародними договорами України, забезпечує отримання на запит суду або інших державних органів, у

провадженні яких перебуває цивільна, кримінальна чи інша справа, інформації про іноземне законодавство (п. 90); перевіряє стан виконання органами державної влади зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з питань міжнародно-правових відносин і правового співробітництва у цивільних і кримінальних справах, надає рекомендації щодо поліпшення відповідної роботи, вносить пропозиції щодо усунення виявлених порушень і недоліків та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях (п. 91); виконує функції Національного органу України для сприяння контактам із Постійним бюро Гаазької конференції з міжнародного приватного права, а також здійснює співробітництво з іншими міжнародними організаціями з питань, що належать до його компетенції (п. 92); бере в установленому порядку участь у роботі двосторонніх і багатосторонніх комісій, а також інших міжнародних органів та інституцій, погоджує кандидатури членів та іншого персоналу від України в міжнародних судових органах і радників із правових питань закордонних дипломатичних установ України (п. 93); у межах повноважень, передбачених законом, бере участь у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна, та вживає заходів для виконання зобов'язань, що випливають із членства України в цих організаціях (п. 94); здійснює видачу осіб (екстрадицію), а також прийом громадян України, засуджених за кордоном, для відбування покарання на території України та передачу іноземців, засуджених судами України, для відбування покарання за кордоном, забезпечує транзитне перевезення через територію України осіб, узятих під варту, або засуджених згідно із законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (п. 95-9); створює умови тримання військовополонених у таборах для тримання

військовополонених та дільницях для тримання військовополонених з дотриманням міжнародних зобов'язань України, зокрема у сфері міжнародного гуманітарного права, і вимог національного законодавства (п. 95-18). Наведений обсяг повноважень свідчить, що міжнародно-правова складова діяльності Мін'юсту має системний і багаторівневий характер, охоплюючи як нормотворчі, так і правозастосовні механізми.

Таким чином, Міністерство юстиції України виступає суб'єктом зовнішньої кримінально-правової політики на етапах концептуальної підготовки, експертного супроводу та системної імплементації, забезпечуючи трансляцію міжнародних кримінально-правових стандартів у національне право та інституційну взаємодію між міжнародними зобов'язаннями України й національною правовою системою.

У контексті зовнішньої кримінально-правової політики Міністерство юстиції України реалізує свої повноваження за кількома взаємопов'язаними напрямками. По-перше, воно виступає центральним органом виконавчої влади, відповідальним за забезпечення виконання міжнародних договорів України у сфері кримінального права та кримінального процесу, зокрема конвенцій ООН, Ради Європи, а також актів права Європейського Союзу в межах євроінтеграційних зобов'язань України.

По-друге, Міністерство юстиції України відіграє провідну роль у нормопроектній діяльності, пов'язаній з адаптацією кримінального та кримінального процесуального законодавства до міжнародних стандартів. Підготовка законопроектів щодо криміналізації міжнародних злочинів, гармонізації інститутів відповідальності, екстрадиції та міжнародної правової допомоги у кримінальних провадженнях є важливим інструментом трансформації

зовнішньополітичних зобов'язань України у внутрішньодержавні правові норми.

По-третє, Міністерство юстиції України здійснює координацію міжнародного співробітництва у сфері кримінальної юстиції, взаємодіючи з іноземними державами, міжнародними судовими та правоохоронними інституціями. Особливого значення ця діяльність набула в умовах збройної агресії проти України, коли міжнародно-правові механізми притягнення до відповідальності за воєнні злочини, злочини проти людяності та геноцид стали одним із ключових напрямів зовнішньої кримінально-правової політики держави.

Крім того, Міністерство юстиції України виступає інституційним посередником між національною правовою системою та міжнародними механізмами контролю за дотриманням зобов'язань у сфері кримінального права, забезпечуючи виконання рекомендацій міжнародних органів, підготовку звітів, а також участь у процедурах моніторингу та оцінювання ефективності кримінально-правової політики України на міжнародному рівні.

О. С. Гусарева слушно зазначала, що «... побудова і функціонування вітчизняної системи юстиції, виокремлення напрямів її реформування повинно відбуватись на основі оптимізації і гармонічного поєднання національного і європейського, європейського і світового досвіду у правовому розвитку» [4, с. 16].

Беззаперечно особливе місце у реалізації євроінтеграційних пріоритетів України у сфері зовнішньої кримінально-правової політики посідає Міністерство юстиції України як «...багатофункціональний суб'єкт та центр прийняття рішень у сфері позасудової (адміністративної) юстиції», а також його територіальні органи, діяльність яких набуває особливого значення в умовах триваючої збройної агресії та забезпечення механізмів міжнародної відповідальності і

відновлення справедливості для України [5, с. 138].

Акцентуємо, що Міністерством юстиції України у 2023 році запущено новий проєкт з реформування сфери експертного забезпечення правосуддя, в результаті якого утворено нового суб'єкта судово-експертної діяльності із вбудованими механізмами незалежності. Науково-дослідний центр незалежних судових експертиз є новоствореною установою Міністерства юстиції України з особливим статусом, що спеціалізується на проведенні судових експертиз у резонансних кримінальних провадженнях, що стосуються заподіяння тяжких наслідків державним чи суспільним інтересам у сфері економіки, фінансування тероризму, корупційних злочинів високопосадовців та злочинів з використанням кіберпростору тощо [6, с. 595].

Як слушно зазначає О. І. Хроновський, Мін'юст відіграє провідну роль у координації виконання Україною зобов'язань за конвенціями Ради Європи у сфері протидії транснаціональній злочинності, зокрема через участь у роботі GRECO та імплементацію стандартів щодо арешту та конфіскації активів [7].

Важливе місце у формуванні та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики України посідає нормотворча діяльність Міністерства юстиції України у сфері міжнародного співробітництва у кримінальних провадженнях. Так, наказом Міністерства юстиції України від 19 серпня 2019 року № 2599/5 [8] затверджено Інструкцію про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань надання міжнародної правової допомоги у кримінальних провадженнях, яка деталізує механізми взаємодії компетентних органів України з іноземними юрисдикціями. Ухвалення цього нормативно-правового акта засвідчує інституційну роль Мін'юсту як

центрального координатора у сфері виконання міжнародних зобов'язань України, пов'язаних із екстрадицією, виконанням процесуальних дій за запитами іноземних держав, а також забезпеченням взаємного визнання та виконання рішень у кримінальних справах. Через встановлення процедурних стандартів міжнародної правової допомоги Міністерство юстиції України забезпечує узгодження національної практики кримінальної юстиції з вимогами міжнародних договорів та загальновизнаними принципами міжнародного кримінального права, що дозволяє розглядати його діяльність як одну з ключових форм реалізації зовнішньої кримінально-правової політики держави. Практичне втілення цієї ролі Мін'юсту яскраво демонструють конкретні нормативні та міжнародні ініціативи останніх років.

Показовим прикладом реалізації Міністерством юстиції України функцій суб'єкта зовнішньої кримінально-правової політики є наказ Мін'юсту від 30 жовтня 2025 року № 2949/5 [9], яким затверджено Положення про Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні. Зазначений нормативно-правовий акт не лише унормовує внутрішні процедури обліку та управління арештованими активами, а й формує інституційну основу для міжнародного кримінально-правового співробітництва України у сфері розшуку, арешту, конфіскації та повернення активів. Про зовнішньополітичну спрямованість цього інструменту свідчить закріплення в Реєстрі відомостей щодо рішень іноземних компетентних органів про арешт і конфіскацію активів в Україні, рішень компетентних органів України щодо арешту та конфіскації активів за кордоном, а також міжнародних угод щодо розподілу та повернення активів. Таким чином, через нормотворчу діяльність Міністерство юстиції

України забезпечує імплементацію міжнародних стандартів у сфері протидії транснаціональній злочинності, виступаючи функціональним посередником між національною системою кримінальної юстиції та міжнародними механізмами взаємного визнання і виконання рішень у кримінальних провадженнях.

Вагомим проявом участі Міністерства юстиції України у формуванні та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики є укладення Меморандуму про співпрацю від 20 березня 2025 року між Міністерством юстиції України, Координаційним центром з надання правничої допомоги та Реєстром збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України [10]. Зазначений Меморандум ґрунтується на актах міжнародного права, зокрема резолюціях Генеральної Асамблеї ООН та Комітету Міністрів Ради Європи, і спрямований на інституційне забезпечення міжнародного механізму відшкодування шкоди, завданої збройною агресією. Через координацію доступу до правничої допомоги у зв'язку з поданням заяв до міжнародного Реєстру збитків Міністерство юстиції України фактично виконує функцію національного координатора участі держави у міжнародному компенсаційному процесі. Така діяльність виходить за межі внутрішньої правової політики та свідчить про інтеграцію кримінально-правових і суміжних правових механізмів України у систему міжнародної відповідальності за міжнародні злочини. Отже, участь Міністерства юстиції України у створенні та функціонуванні механізмів фіксації, доказування та відшкодування шкоди, завданої агресією, підтверджує його роль як одного з ключових суб'єктів зовнішньої кримінально-правової політики України в умовах збройної агресії.

Важливою формою реалізації зовнішньої кримінально-правової політики України є безпосередня міждержавна інституційна

взаємодія Міністерства юстиції України з органами юстиції іноземних держав. Показовим у цьому контексті є Меморандум про співробітництво у сфері юстиції між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії [11], укладений 7 травня 2025 року. Зазначений Меморандум закріплює довгострокове партнерство між міністерствами та охоплює, зокрема, напрями співпраці у сфері кримінальної юстиції, виконання покарань, пробації, підтримки потерпілих від злочинів, а також розвитку інноваційних і альтернативних механізмів реагування на кримінальні правопорушення. Орієнтація співробітництва на обмін кращими практиками, цифровізацію кримінальної юстиції та впровадження сучасних стандартів пенітенціарної системи свідчить про спрямованість діяльності Міністерства юстиції України на адаптацію національної кримінально-правової політики до європейської і англосаксонської моделей правосуддя.

Таким чином, участь Міністерства юстиції України у двосторонніх міжнародних домовленостях у сфері кримінальної юстиції підтверджує його роль як активного суб'єкта зовнішньої кримінально-правової політики, який забезпечує трансфер міжнародних стандартів та їх подальшу імплементацію у внутрішню правову систему України.

Попри значні досягнення Міністерства юстиції України у формуванні та реалізації зовнішньої кримінально-правової політики, зокрема в умовах збройної агресії, його діяльність стикається з низкою системних проблем, які знижують ефективність міжнародного співробітництва. Аналіз сучасної практики та досліджень [12; 13; 14] дозволяє виокремити ключові виклики.

По-перше, спостерігаються значні затримки в процедурах міжнародної правової допомоги та екстрадиції. Згідно з даними

досліджень Асоціації правників України за 2022-2025 роки, кількість запитів про міжнародну правову допомогу зменшилася з 4522 у 2021 році до 1396 у 2024 році, частково через вплив війни, але також через бюрократичні бар'єри та тривалі терміни виконання (від кількох місяців до років) [13]. Наприклад, аудит Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) 2025 року виявив, що з 79 запитів про екстрадицію виконано лише 6, з тривалими затримками, спричиненими відсутністю належного регулювання спільних слідчих груп та фрагментарністю законодавства [14, с. 85]. Це призводить до втрати доказів, втечі підозрюваних та зниження довіри міжнародних партнерів. У контексті воєнних злочинів затримки в екстрадиції ускладнюють розслідування, оскільки юридичні та політичні бар'єри (наприклад, подвійне громадянство або відсутність двосторонніх угод з деякими країнами) часто перешкоджають поверненню підозрюваних [12, с. 270].

По-друге, недостатня цифровізація та координація з іншими органами (Офіс Генерального прокурора (далі – ОГП), Міністерство закордонних справ (далі – МЗС), НАБУ) створюють ризики дублювання функцій. Стратегія повернення активів 2023-2025 років відзначає, що наявні механізми не відповідають тенденціям транснаціональної злочинності, а запити про міжнародну правову допомогу потребують десятків експертиз і років на виконання [15]. Аналіз НАЗК за 2025 рік вказує на системні корупційні ризики в суміжних сферах (відновлення інфраструктури, медико-соціальна експертиза), де роль Мін'юсту в антикорупційній експертизі є важливою, але недостатньо ефективною через фрагментарність законодавства та слабкий контроль [16].

По-третє, євроінтеграційні виклики: попри прогрес у гармонізації стандартів

(наприклад, з GRECO), відсутність єдиного розуміння кримінальної політики в Україні (як зазначає дослідження 2025 року) [17] ускладнює імплементацію норм ЄС, особливо щодо арешту активів та спеціальної конфіскації. Це призводить до низької ефективності в поверненні активів агресора та відшкодуванні шкоди від агресії.

Для подолання цих проблем пропонується низка заходів. По-перше, завершити цифровізацію процесів міжнародної правової допомоги та екстрадиції, як передбачено законопроектами КМУ від 11.12.2025 року [18], впровадивши безпаперовий обмін запитами та онлайн-допити, що скоротить терміни з років до тижнів.

По-друге, посилити координацію через створення міжвідомчої робочої групи (Мін'юст, ОГП, МЗС, НАБУ) для пріоритизації запитів у воєнних справах та спільних слідчих групах, з чітким регулюванням законодавства (зміни до КПК).

По-третє, оновити Положення про Міністерство юстиції України [3], розширивши повноваження щодо антикорупційного контролю в міжнародних механізмах (наприклад, інтеграція з Європолем та Євроюстом) та посилити незалежність судових експертиз через додаткові механізми прозорості. Крім того, рекомендується провести комплексний аудит ефективності зовнішньої кримінально-правової політики за 2022-2026 роки з залученням міжнародних експертів (Рада Європи, ЄС) для виявлення системних прогалин та розробки стратегії на 2027-2030 роки. Реалізація цих пропозицій дозволить Мін'юсту ефективніше формувати та реалізовувати зовнішню кримінально-правову політику, сприяючи євроінтеграції та відновленню справедливості в умовах агресії.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, слід констатувати, що Міністерство юстиції України

обґрунтовано посідає ключове місце в системі суб'єктів зовнішньої кримінально-правової політики держави. Саме через його діяльність забезпечується поєднання нормотворчих, координаційних та імплементаційних механізмів реалізації міжнародних зобов'язань України у сфері кримінальної юстиції, що дозволяє розглядати Мін'юст не лише як орган внутрішньодержавного управління, а як інституційного посередника між національною правовою системою та міжнародним кримінально-правовим порядком.

Аналіз діяльності Міністерства юстиції України у 2023-2025 роках свідчить про поступову адаптацію зовнішньої кримінально-правової політики до умов збройної агресії та євроінтеграційних процесів. Запровадження Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, участь у формуванні та функціонуванні міжнародного Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, а також розвиток двостороннього співробітництва у сфері юстиції, зокрема з Великою Британією, засвідчують системний характер впливу Мін'юсту на реалізацію міжнародних кримінально-правових механізмів. Зазначені інструменти спрямовані не лише на внутрішню організацію кримінальної юстиції, а й на забезпечення міжнародної відповідальності за злочини, пов'язані зі збройною агресією.

Водночас дослідження дозволило виявити низку системних проблем, що негативно впливають на ефективність зовнішньої кримінально-правової політики України. Зокрема, зберігаються затримки у процедурах міжнародної правової допомоги та екстрадиції, недостатній рівень цифровізації відповідних процесів, а також фрагментарність міжвідомчої координації між Міністерством юстиції України та іншими органами державної влади. Такі

недоліки створюють ризики дублювання повноважень, зниження результативності міжнародного співробітництва та ускладнюють виконання міжнародних зобов'язань України у сфері кримінального права.

У зв'язку з цим обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення організаційно-правових засад діяльності Міністерства юстиції України як суб'єкта зовнішньої кримінально-правової політики шляхом посилення міжвідомчої координації, завершення цифровізації механізмів міжнародної правової допомоги та екстрадиції, а також забезпечення системної гармонізації національного кримінального і кримінального процесуального законодавства з міжнародними та європейськими стандартами. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності зовнішньої кримінально-правової політики України та зміцненню її позицій у міжнародному правовому просторі.

Література:

1. Красій М. О. Зовнішня кримінально-правова політика України як складовий елемент політики у сфері боротьби із злочинністю. *Правовий часопис Донбасу*. 2024. № 4. С. 84-89. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2024-89-84-89>
2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 27.01.2026).
3. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 2.07.2014 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.01.2026).
4. Гусарева О. С. Юстиція як складова правових систем сучасних країн світу та України: дис. ...канд. юрид. наук. Київ, 234 с.
5. Kolomoiets T., Agapova O. Strengthening the justice sector in Ukraine and european assistance in responseto russia's aggression. *Baltic Journal*

of *Economic Studies*. 2024. № 10(2), P. 134-139. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-2-134-139>

6. Агапова О. Європейська інтеграція у сфері юстиції України: основні напрями реформування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 593-596. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/147>

7. Хроновський О. І. Міжнародно-правове регулювання у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності на шкоду економічним інтересам держави. *Правові новели*. 2023. № 19. С. 132-140. DOI: <https://doi.org/10.32847/ln.2023.19.18>

8. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження: Наказ Міністерства юстиції України від 19.08.2019 р. № 2599/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19/ed20190819#Text> (дата звернення: 02.02.2026).

9. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні: Наказ Міністерства юстиції України від 30.10.2025 р. № 2949/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1607-25#Text> (дата звернення: 01.02.2026).

10. Меморандум про співпрацю між Міністерством юстиції України, Координаційним центром з надання правничої допомоги та Реєстром збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України від 20.03.2025 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640_001-25#Text (дата звернення: 02.02.2026).

11. Меморандум про співробітництво у сфері юстиції між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії від 07.05.2025р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/826_001-25#n2 (дата звернення: 02.02.2026).

12. Чернецька О. В. Міжнародне співробітництво під час розслідування воєнних кримінальних правопорушень. *Ірпінський юридичний часопис*. 2025. Вип. 2 (19). С. 266-273. DOI:10.33244/2617-4154.2(19).2025.266-273

13. Бугай Д. Міжнародна правова допомога та екстрадиція: поточні тенденції та практика [2022-2025]. *Асоціації правників України*. 2025. URL: <https://lnk.ua/KVv8OKp4E> (дата звернення: 01.02.2026).

14. Звіт за результатами зовнішньої незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Національного антикорупційного бюро України. 2025. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/otsinka_nabu/finalnyi-zvit-ukr.pdf (дата звернення: 04.02.2026).

15. Про схвалення Стратегії повернення активів на 2023-2025 роки: Розпорядження КМУ від 01.08.2023 № 670-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/670-2023-%D1%80> (дата звернення: 04.02.2026).

16. Результати роботи НАЗК за 2025 рік: антикорупційна експертиза та стратегічний аналіз корупційних ризиків. *НАЗК*. URL: <https://lnk.ua/AVMlpAveo> (дата звернення: 03.02.2026).

17. Кримінальна політика і стратегічне планування в протидії злочинності: перспективи і до чого тут євроінтеграція. *JustTalk*. URL: <https://lnk.ua/k4kRO1bNL> (дата звернення: 02.02.2026).

18. Уряд підтримав законодавчі зміни для роботи Спеціального трибуналу та міжнародного співробітництва України у кримінальному правосудді. *Урядовий портал*. 2025. URL: <https://lnk.ua/94yQ8Y14M> (дата звернення: 04.02.2026).

References:

1. Krasii M. O. Zovnishnia kryminalno-pravova polityka Ukrainy yak skladovyi element polityky u sferi borotby iz zlochynnistiu. *Pravovyi chasopys Donbasu*. 2024. No 4. S. 84-89. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2024-89-84-89>.

2. Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady : Zakon Ukrainy vid 17 berez. 2011 r. No 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

3. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo yustytzii Ukrainy : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 2 lyp. 2014 r. No 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>.

4. Husarieva O. S. Yustytsiia yak skladova pravovykh system suchasnykh krain svitu ta Ukrainy : dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2014. 234 s.

5. Kolomoiets T., Ahapova O. Strengthening the justice sector in Ukraine and European assistance in response to Russia's aggression. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. No 10 (2). P. 134–139. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-2-134-139>.

6. Ahapova O. Yevropeiska intehratsiia u sferi yustytsii Ukrainy: osnovni napriamy reformuvannia. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2024. No 5. S. 593–596. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/147>.

7. Khronovskyi O. I. Mizhnarodno-pravove rehuliuвання u sferi protydii transnatsionalnii orhanizovani zlochynnosti na shkodu ekonomichnym interesam derzhavy. *Pravovi novely*. 2023. No 19. S. 132–140. DOI: <https://doi.org/10.32847/ln.2023.19.18>.

8. Pro zatverzhennia Instruksii pro poriadok zdiisnennia mizhnarodnoho spivrobotnytstva z pytan vzaiemnoi pravovoi dopomohy, vydachi pravoporushnykh (ekstradytsii), przedachi (pryiniattia) zasudzhennykh osib, vykonannia vyrokiv ta inshykh pytan mizhnarodnoho sudovoho spivrobotnytstva u kryminalnomu provadzhenni pid chas sudovoho provadzhennia : nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 19 serp. 2019 r. No 2599/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19/ed20190819#Text>.

9. Pro zatverzhennia Polozhennia pro Yedynyi derzhavnyi reiestr aktyviv, na yaki nakladeno aresht u kryminalnomu provadzhenni : nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 30 zhovt. 2025 r. No 2949/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1607-25#Text>.

10. Memorandum pro spivpratsiu mizh Ministerstvom yustytsii Ukrainy, Koordynatsiynym tsentrom z nadannia pravnychoi dopomohy ta Reiestrom zbytkiv, zavdanykh ahresiieiu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy vid 20 berez. 2025 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640_001-25#Text.

11. Memorandum pro spivrobotnytstvo u sferi yustytsii mizh Ministerstvom yustytsii Ukrainy ta Ministerstvom yustytsii Spoluchenoho Korolivstva Velykoi Brytanii ta Pivnichnoi Irlandii vid 7 trav. 2025 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/826_001-25#n2.

12. Chernetska O. V. Mizhnarodne spivrobotnytstvo pid chas rozsliduvannia voiennykh kryminalnykh pravoporushen. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys*. 2025. Vyp. 2 (19). S. 266–273. DOI: 10.33244/2617-4154.2(19).2025.266-273.

13. Buhai D. Mizhnarodna pravova dopomoha ta ekstradytsiia: potochni tendentsii ta praktyka (2022–2025). *Asotsiatsiia pravnykh Ukrainy*. 2025. URL: <https://lnk.ua/KVv8OKp4E>.

14. Zvit za rezultatamy zovnishnoi nezaleznoi otsinky (audytu) efektyvnosti diialnosti Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy. Kyiv, 2025. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/otsinka_nabu/finalnyi-zvit-ukr.pdf.

15. Pro skhvalennia Stratehii povnennia aktyviv na 2023–2025 roky : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 1 serp. 2023 r. No 670-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/670-2023-%D1%80>.

16. Rezultaty roboty NAZK za 2025 rik: antykoruptsiina ekspertyza ta stratehichni analiz koruptsiinykh ryzykiv. Kyiv, 2025. URL: <https://lnk.ua/AVMlpAveo>.

17. Kryminalna polityka i stratehichne planuvannia v protydii zlochynnosti: perspektyvy i do choho tut yevrointehratsiia. *JustTalk*. URL: <https://lnk.ua/k4kRO1bNL>.

18. Uriad pidtrymav zakonodavchi zminy dlia roboty Spetsialnoho trybunalu ta mizhnarodnoho spivrobotnytstva Ukrainy u kryminalnomu pravosudivi. *Uriadovi portal*. 2025. URL: <https://lnk.ua/94yQ8Y14M>.

Krasii M.O. The role of the Ministry of Justice of Ukraine in the formation and implementation of the foreign criminal and legal policy of the state. – Article.

The article is devoted to a comprehensive theoretical and legal analysis of the role of the Ministry of Justice of Ukraine in the formation and implementation of the state's foreign criminal and legal policy in the context of European integration processes and armed aggression against Ukraine. It is determined that foreign criminal and legal policy is a component of the state's general legal policy and is aimed at ensuring international law and order, combating transnational crime, and fulfilling

Ukraine's international obligations in the field of criminal law and criminal procedure.

It is substantiated that the Ministry of Justice of Ukraine is a key subject of the said policy, performing rule-making, coordination, and implementation functions. Based on the analysis of legislation and subordinate regulatory legal acts, the powers of the Ministry of Justice of Ukraine in the field of international legal cooperation in criminal proceedings are revealed.

It is proven that the activities of the Ministry of Justice of Ukraine in the field of foreign criminal law policy are systemic and multi-level in nature and cover both the conceptual level (adaptation of legislation to international standards, participation in the formation of international criminal law mechanisms) and the practical level of their implementation. Some examples of the institutional and normative activities of the Ministry of Justice of Ukraine are analyzed, in particular the functioning of the Unified State Register of Assets Seized in Criminal Proceedings, the conclusion of international memoranda in the field of criminal justice, as well as participation in the formation of mechanisms of international liability and compensation for damage caused by armed aggression.

Particular attention is paid to problematic aspects of the implementation of Ukraine's foreign

criminal law policy, including delays in international legal assistance and extradition procedures, insufficient digitalization and interagency coordination, as well as difficulties in implementing European Union standards in the field of arrest and confiscation of assets.

It is concluded that increasing the institutional capacity of the Ministry of Justice of Ukraine in the field of international criminal law cooperation is an important prerequisite for ensuring Ukraine's European integration aspirations, strengthening the trust of international partners, and forming an effective system of international criminal liability.

Keywords: *foreign criminal law policy, Ministry of Justice of Ukraine, international cooperation, international obligations, extradition, European integration, transnational crime, armed aggression.*

Авторська довідка:

Красій Марія Омелянівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування і національної безпеки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8752-7371>

Дата подачі автором 5.02.2026.

Дата прийняття після рецензування 19.02.2026.

Дата публікації: 09.05.2026.

